

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 22 лютого 2022 р.
№ 8

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для проведення самостійної роботи з навчальної дисципліни ОК 12«Університетська освіта та академічна доброчесність»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «молодший бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»
освітньо-професійна програма «Екологія»
факультет гірничо-екологічний
(назва факультету)
кафедра екології
(назва кафедри)

Рекомендовано на засіданні
кафедри екології
(назва кафедри)
08.01.2022 р., протокол № 1

Розробник: кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології ШЕЛЕСТ Зоя
(науковий ступінь, посада, ПРИЗВИЩЕ, власне ім'я)

Житомир
2022

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Опис навчальної дисципліни.....	4
3. Структура навчальної дисципліни.....	5
4. Методи навчання.....	6
5. Контрольні заходи.....	6
6. Програма навчальної дисципліни.....	15
7. Завдання для самостійної роботи.....	17
8. Тести для самоперевірки знань.....	18
9. Рекомендована література.....	38
10. Корисні сайти.....	39

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

1. ВСТУП

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з основними особливостями навчання за спеціальністю, особливостями вищої освіти, пов'язаними з європейською інтеграцією України, принципами академічної доброчесності і академічної свободи.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування уявлень про розвиток вищої освіти та її зміни, пов'язані з євроінтеграцією України;
- розвиток умінь та навичок, необхідних для успішного навчання за спеціальністю;
- набуття навичок дотримання норм академічної доброчесності та розуміння необхідності академічної етики.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених ОПП «Екологія» початкового рівня вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія»:

К01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

К08. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання визначених ОПП «Екологія» початкового рівня вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія»:

ПРО2. Розуміння основних принципів, концепцій, проблем в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

ПРО9. Здатність підвищувати професійний рівень шляхом використання інформаційних джерел, продовження формальної освіти та самоосвіти, виконання наукових досліджень.

В результаті вивчення дисципліни «Університетська освіта та академічна доброчесність» здобувачі повинні:

- знати принципи академічної етики та усвідомлювати необхідність дотримуватись норм академічної доброчесності при проведенні професійної діяльності в галузі екології, захисту навколишнього середовища та збалансованого природокористування (**ПРО 2**);
- розуміти організаційно-методичні засади оцінки якості вищої освіти, особливості підготовки фахівців-екологів, направлені на євроінтеграцію вищої освіти України (**ПРО 2**);
- розуміти принципи і процедури оцінки якості освіти (**ПРО 2, ПРО 9**);
- вміти оцінювати особливості освітніх програм екологічного спрямування та особливості організації освітнього процесу в державному університеті «Житомирська політехніка» (**ПРО 9**);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

– сформувати навички ефективного навчання та розуміння необхідності дотримання норм академічної етики та доброчесності (ПР 9).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	Галузь знань 101 «Природничі науки»	нормативна (нормативна, за вибором)	
Модулів – <u>3</u>	Спеціальність 101 «Екологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>3</u>		2021/22	2021/22
Загальна кількість годин - <u>90</u>		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «молодший бакалавр»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
42 год.	76 год.		
		Вид контролю: <u>залік</u>	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи;
- для заочної форми навчання – 16% аудиторних занять, 84% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

3. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Вища освіта України та її особливості в рамках європейської інтеграції								
Тема 1. Освіта і освітні моделі		2	2	6		1		11
Тема 2. Рівні і ступені освіти в рамках євроінтеграції України		2	4	6			1	11
Тема 3. Національна рамка кваліфікацій та ступені вищої освіти		2	2	6			1	12
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>		6	8	18		1	2	34
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Освітнє середовище і академічна доброчесність								
Тема 4. Спеціальності вищої освіти та освітнє середовище державного університету «Житомирська політехніка»		2	6	6			1	12
Тема 5. Академічна доброчесність та принципи академічної етики		2	8	6		1	1	12
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>		4	14	12		1	2	24
Модуль 3								
Змістовий модуль 3. Освітні програми та забезпечення їх якості								
Тема 6. Зміст вищої освіти та освітні програми		2	4	6		1	1	12
Тема 7. Система забезпечення якості вищої освіти та вдосконалення освітніх програм		4	6	6		1	1	12
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>		6	10	12		2	2	24
ВСЬОГО		16	32	42		4	6	82

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

4. Методи навчання

Форми організації навчального процесу: оглядові, тематичні і проблемні лекції; практичні заняття у формі семінарів, практичних завдань і навчальних конференцій (круглих столів). Практичні заняття включають виконання завдань індивідуально та у складі малих груп. Під час практичних занять проводяться дискусії та презентації за визначеною темою.

5. Контрольні заходи

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни. При проведенні контрольних заходів перевага надається виконанню завдань у письмовій формі. При виконанні завдань малими групами студенти самостійно перерозподіляють отримані бали в залежності від індивідуальної активності. Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить у наступних формах:

1. опитування на заняттях;
2. тестування;
3. підготовка доповідей і коротких інформаційних повідомлень;
4. оцінка участі у дискусіях під час круглих столів;
4. термінологічні кросворди.

Розподіл балів

ЗМ 1			ЗМ 2		ЗМ 3		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
10	10	10	10	30	10	20	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

Приклад білету для заліку

1.	За цим здійснюється професійна підготовка фахівців в закладах вищої освіти в Україні	А. кваліфікація Б. спеціальність В. спеціалізація Г. освітній рівень Д. ступінь вищої освіти
2.	Поєднання навчання у закладі вищої освіти і робота на підприємстві, які організовані за єдиною освітньою програмою, це:	А. заочна освіта Б. формальна освіта В. дуальна освіта Г. професійно-технічна освіта Д. професійна освіта
3.	Освіта, яка забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку – це	А. повна середня освіта Б. професійна освіта В. вища освіта Г. базова вища освіта Д. магістерська освіта
4.	Що робити, якщо текст містить незнайомі слова і терміни:	А. не звертати на це увагу Б. виділити їх підкреслюванням В. визначити їх значення з контексту Г. запитати про їх значення у викладача на наступному занятті Д. виписати в словничок і знайти їх значення
5.	Галузь науки, яка вивчає теоретичні основи змісту, форм і методів навчання:	А. педагогіка Б. психологія В. дидактика Г. теорія управління Д. освітній менеджмент
6.	Який рівень освіти за МСКО відповідає бакалаврсь кому в Україні	А. перший Б. шостий В. сьомий Г. третій Д. вищий
7.	Яке українське видання в галузі природничих наук не включене у міжнародну наукометричну базу Scopus	А. Екологічна безпека Б. Гідробіологічний журнал В. Український екологічний журнал Г. Східноєвропейський журнал

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		передових технологій Д. Ядерна фізика та енергетика
8.	Стенографія дозволяє робити записи дуже швидко завдяки:	А. великій кількості скорочень слів Б. використанню деякої кількості спеціальних символів В. використанню схем і рисунків Г. спеціальному шифру, який відповідає буквам і їх сполученням Д. всі відповіді правильні
9.	Який вид освіти, визначена Законом України «Про освіту» як окремий, передбачає самостійне оволодіння знаннями, вміннями та навичками у певній галузі:	А. формальна Б. неформальна В. інформальна Г. інклюзивна Д. самоосвіта – це особиста справа і законодавством не регулюється
10.	До конспекту лекції не потрібно включати:	А. коротка істотна інформація за темою лекції Б. особисті коментарі лектора з теми лекції В. відступи та доповнення поза темою лекції Г. цифровий та табличний матеріал Д. графіки, схеми та інший графічний матеріал, який подають у формі слайдів
11.	Чим завершується навчання на освітньо-професійній програмі бакалаврського рівня	А. дипломною роботою Б. кваліфікаційною роботою В. кваліфікаційним екзаменом Г. дисертацією Д. атестацією
12.	Заліки і іспити – це	А. поточний контроль Б. рубіжний контроль В. модульний контроль Г. підсумковий контроль Д. атестація
13.	Які заклади освіти відносяться до першого і другого рівнів	А. університети Б. академії

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	акредитації	В. інститути Г. колегіуми Д. колежді
14.	Яка група не входить до числа стейкхолдерів вищої освіти:	А. викладачі Б. студенти В. роботодавці Г. представники контролюючих органів Д. аспіранти
15.	Яка наукова спеціальність в Переліку-2015 була трансформована у спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища»	А. 03.00.16 Екологія Б. 05.24.04 Кадастр та моніторинг земель В. 11.00.01 Фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів Г. 11.00.11 Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів Д. 21.06.01 Екологічна безпека
16.	На якому рівні освіти тривалість навчання в Україні відповідає вимогам МСКО	А. початкова Б. неповна середня В. повна середня Г. передвища Д. вища
17.	Яку форму організації навчального процесу потрібно обрати викладачеві для проведення дослідів та навчальних експериментів	А. лекція Б. практичне заняття В. лабораторне заняття Г. практика Д. курсова робота
18.	Яку мінімальну кількість з кредитів, необхідних для засвоєння освітньої програми, студент може наповнити дисциплінами особистого вибору	А. 15% Б. 25% В. 5% Г. 50% Д. таких немає, всі дисципліни обов'язкові
19.	Освітні компоненти освітньої програми це	А. дисципліни, оцінені в кредитах Б. практики, оцінені в кредитах В. курсові роботи та інші

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		індивідуальні завдання, оцінені в кредитах Г. вірно А і Б Д. всі відповіді вірні
20.	На якому рівні НРК в Україні, на відміну від стандартів МСКО, не один, а два ступеня	А. восьмий Б. сьомий В. шостий Г. п'ятий Д. перший
21.	Система наукових знань, практичних вмінь і навиків, поєднані з формуванням морально-етичних переконань - це	А. освітня програма Б. зміст освіти В. мета освіти Г. навчальний план Д. навчальна програма
22.	З чого, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», складається освітня кваліфікація, яка вказується в дипломі про вищу освіту	А. рівень освіти + спеціальність Б. ступінь освіти + спеціальність В. рівень освіти + ступінь освіти Г. ступінь освіти + професія Д. рівень освіти + професія
23.	У якому випадку освітні програми повинні жорстко витримувати вимоги не лише освітніх, але і професійних стандартів:	А. військові спеціальності Б. медичні і ветеринарні спеціальності В. правознавчі і правоохоронні спеціальності Г. спеціальності будівництва і транспорту Д. всі означені вище спеціальності
24.	Яка форма організації навчального процесу допускає поділ академічної групи на підгрупи для кращої реалізації цілей освітньої програми	А. лекція Б. практичне заняття В. лабораторне заняття Г. виробнича практика Д. курсова робота
25.	Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» була прийнята:	А. Сорбона, 1998 р. Б. Берлін, 2003 р. В. Рим, 1959 р. Г. Болонья, 1999 р. Д. Ліссабон, 1997 р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

26.	Що таке бібліотека:	<p>А. зібрання книг, журналів та інших джерел інформації</p> <p>Б. заклад, що має упорядкований фонд документів та інших джерел інформації, головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб студентів</p> <p>В. інформаційний, освітній, культурний заклад, який надає послуги з користування книжками і журналами</p> <p>Г. заклад, що має упорядкований фонд документів та інших джерел інформації, головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів</p> <p>Д. структурний підрозділ університету</p>
27.	На якому етапі функціонування освітньої програми заклад вищої освіти оцінює здатність штатних викладачів забезпечити викладання дисциплін	<p>А. підготовка до розробки програми</p> <p>Б. визначення потреб ринку праці</p> <p>В. визначення змісту освітньої програми</p> <p>Г. ліцензування</p> <p>Д. акредитація</p>
28.	Ця ознака освіти відображає ступінь складності і спеціалізації освітньої програми	<p>А. освітня кваліфікація</p> <p>Б. професійна кваліфікація</p> <p>В. галузь знань</p> <p>Г. спеціальність</p> <p>Д. рівень освіти</p>
29.	Створення єдиного європейського простору вищої освіти не потребує:	<p>А. затвердження порівняних систем освітніх і вчених ступенів</p> <p>Б. створення єдиної європейської кредитно-трансферної системи</p>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		В. затвердження однакових освітніх програм в закладах вищої освіти Г. забезпечення академічної мобільності Д. розробки спільних критеріїв якості вищої освіти
30.	Яка ознака характеризує науковий журнал	А. виходить через певні визначені проміжки часу Б. має наскрізну нумерацію В. має однотипне оформлення Г. має наскрізну рубрикацію Д. публікації проходять фахове рецензування
31.	Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти була прийнята	А. Лісабон, 1997 р. Б. Рим, 1959 р. В. Сорбона, 1998 р. Г. Берлін, 2003 р. Д. Берген, 2005 р.
32.	Що не входить у поняття «навчальна діяльність»:	А. оволодіння знаннями та вміння ними користуватись Б. оволодіння уміннями і навичками В. мотивація до навчання Г. керування особистим навчанням Д. створення розкладу занять
33.	Який вид навчально-наукової літератури містить системне викладення інформації з певної галузі знань:	А. навчальний посібник Б. підручник В. монографія Г. стаття Д. довідник
34.	Універсальні компетентності, які не залежать від професійних знань, вмінь і навичок, але важливі для виконання професійних обов'язків	А. інтегральні Б. загальні В. спеціальні Г. фахові Д. предметні
35.	Які особливості Переліку спеціальностей вищої освіти	А. наскрізна спеціальність для першого, другого і третього рівнів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	2015 року	вищої освіти Б. спеціальності другого рівня включені в єдиний напрям підготовки на першому рівні вищої освіти В. окремі переліки спеціальностей для вищої освіти і для науки Г. перелік повністю відповідає вимогам МСКО Д. ніяких особливостей, порівняно з попереднім немає
36.	Який освітній ступінь здобувається на освітніх програмах другого рівня вищої освіти	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
37.	Який обсяг мають освітньо-наукові програми підготовки магістрів	А. 90 кредитів ЄКТС Б. 120 кредитів ЄКТС В. 180 кредитів ЄКТС Г. 240 кредитів ЄКТС Д. 60 кредитів ЄКТС
38.	Метод навчання, при якому через окремі приклади робиться узагальнення:	А. індуктивний Б. дедуктивний В. традиційний Г. евристичний Д. репродуктивний
39.	Які наукові журнали в Україні вважаються фаховими виданнями	А. це видання, у яких публікується інформація з певної наукової галузі Б. це видання, внесені до наукометричних баз Scopus I Web of Science В. це видання, де публікують результати дисертаційних досліджень Г. це видання, де статті рецензуються Д. це видання, які включені в офіційний список для публікації

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		результатів дисертаційних досліджень
40.	Ректорські контрольні роботи – це	А. підсумковий контроль Б. рубіжний контроль В. модульний контроль Г. контроль залишкових знань Д. поточний контроль
41.	Який ступінь вищої освіти можна здобути як за освітньо-професійними, так і освітньо-науковими програмами	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
42.	На якому рівні вищої освіти готують фахівців, здатних розв'язувати типові спеціалізовані задачі у певній галузі професійної діяльності	А. початковий (короткий цикл) Б. перший (бакалаврський) В. другий (магістерський) Г. третій (освітньо-науковий) Д. науковий
43.	Яка модель освіти розглядає студента як суб'єкта навчального процесу:	А. традиційна Б. педоцентрична В. раціоналістична Г. феноменологічна Д. студентоцентрична
44.	З якого рівня НРК починаються кваліфікації вищої освіти в Україні	А. восьмий Б. сьомий В. шостий Г. п'ятий Д. перший
45.	Які методи використовує викладач, демонструючи під час лекції хімічний експеримент:	А. словесні Б. практичні В. наочні Г. пошукові Д. репродуктивні
46.	Навчання на якому освітньому рівні можна скоротити, маючи освітньо-кваліфікаційний ступінь «молодший спеціаліст»	А. передвища освіта (короткий цикл) Б. бакалаврат В. магістратура Г. аспірантура Д. докторантура

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

47.	Другий науковий ступінь, який передбачає набуття найвищих компетентностей в галузі та проведення оригінального дослідження для розв'язання важливої наукової проблеми	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
48.	Систему виховання, засновану на гармонійному поєднанні навчання, трудового виховання і розвитку дитячого колективу, запропонував видатний педагог:	А. Джон Дьюї Б. Георг Кершенштейнер В. Марія Монтесорі Г. Антон Макаренко Д. Василь Сухомлинський
49.	Міжнародна стандартна класифікація освіти – це	А. статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Б. міжнародний статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО В. міжнародний обов'язковий статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Г. обов'язковий статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Д. міжнародний статистичний стандарт, розроблений ООН
50.	Міра оцінки відповідності і значимості змісту контрольних завдань цілям оцінювання називається	А. надійність Б. глибина В. системність Г. валідність Д. повнота

6. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вища освіта України та її особливості в рамках європейської інтеграції

Тема 1. Освіта і освітні моделі

Глобальна роль освіти в житті суспільства. Освіта і цілі сталого розвитку. Типи освіти і освітні моделі. Традиційна і педологічна системи навчання. Парадигма студентоцентрованого навчання. Види і форми освіти Закон України «Про освіту» та його особливості. Формування змісту освіти. Форми і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

методи навчання. Особливості вищої нервової діяльності, які впливають на якісну роботу фахівця в галузі екології. Оцінка темпераменту, уваги, пам'яті, здатності до різних видів діяльності.

Тема 2. Рівні і ступені освіти в рамках євроінтеграції України

Болонський процес та його роль у перебудові вищої освіти в Україні. Міжнародна стандартна класифікація освіти (МСКО). Реалізація принципів МСКО в процесі реформи освіти в Україні. Система вищої освіти в Україні. Закон України «Про вищу освіту». Відповідність системи освіти України принципам МСКО.

Тема 3. Національна рамка кваліфікацій та ступені вищої освіти

Ступені вищої освіти і тривалість навчання. Бакалавр, магістр, доктор філософії. Національна рамка кваліфікацій. Дескриптори НРК та їх особливості для різних ступенів вищої освіти.

Змістовий модуль 2. Освітнє середовище і академічна доброчесність

Тема 4. Спеціальності вищої освіти та освітнє середовище державного університету «Житомирська політехніка»

Поняття про кваліфікацію. Види кваліфікацій. Спеціальності та спеціалізації. Новації Переліку спеціальностей 2015 року. Реалізація принципів МСКО. Освітні, освітньо-наукові та наукові спеціальності природничої освіти та їх еволюція. Структура та управління університетом. Вчена рада та її функції. Студентське самоврядування. Гендерна політика. Форми організації освітнього процесу. Освітнє середовище університету. Соціальна, консультативні та інформаційна підтримка здобувачів. Особливості роботи на лекціях і практичних заняттях. Конспектування і швидкий запис. Контрольні заходи та їх форми. Особливості контрольних заходів в ДУ «Житомирська політехніка» та забезпечення їх неупередженості і об'єктивності.

Тема 5. Академічна доброчесність та принципи академічної етики

Академічна доброчесність та її принципи. Порушення академічної доброчесності. Наукова література. Її види та відмінності від навчальної літератури. Організація і особливості роботи наукової бібліотеки закладу вищої освіти: наукова бібліотека ДУ «Житомирська політехніка». Наукові періодичні видання та цитованість публікацій. Бібліографічні посилання та правила їх оформлення. Правила цитування та проблеми плагіату. Огляд літератури та підходи до його написання. Перевірка на запозичення і плагіат. Ресурси ДУ «Житомирська політехніка» для перевірки на плагіат. Фальсифікації та фабрикації. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Система забезпечення академічної етики та доброчесності в ДУ «Житомирська політехніка».

Змістовий модуль 3. Освітні програми та забезпечення їх якості

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

Тема 6. Зміст вищої освіти та освітні програми

Освітні програми і стандарти вищої освіти. Стандарти вищої освіти зі спеціальностей 101 «Екологія», 103 «Науки про Землю», 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Компетентності і програмні результати навчання. Профіль освітньої програми. Навчальні плани. Особливості освітніх програм бакалаврів та молодших бакалаврів «Екологія», «Технології захисту навколишнього середовища», «Управління земельними та водними ресурсами» в ДУ «Житомирська політехніка».

Тема 7. Система забезпечення якості вищої освіти та вдосконалення освітніх програм

Ліцензування освітніх послуг та їх нормування. Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти. Акредитація освітніх програм. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти в ДУ «Житомирська політехніка». Розробка та вдосконалення освітніх програм. Стейкхолдери, роль здобувачів та роботодавців у вдосконаленні освітніх програм та змісту навчання. Роль академічної мобільності у підвищенні якості вищої освіти. Міжнародна академічна мобільність кафедри екології ДУ «Житомирська політехніка».

7. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Освіта і освітні моделі.

1. Освіта та цілі сталого розвитку.
2. Історичні типи освіти та їх особливості.
3. Типи вищої нервової діяльності та їх значення для якісного навчання.
4. Законодавство України в галузі освіти.
5. Участь України в міжнародних освітніх проектах.
6. Історичний розвиток переліку спеціальностей вищої освіти.
7. Історія становлення Болонського процесу.
8. Основні документи Болонського процесу.

Змістовий модуль 2. Освітнє середовище і академічна доброчесність.

1. Організація роботи структурних підрозділів державного університету «Житомирська політехніка».
2. Правова основа студентського самоврядування.
3. Громадські організації екологічного спрямування та їх співпраця з університетом.
4. Навчальна література для вищої школи та її особливості.
5. Бібліографія та її нормування. Особливості бібліографічних посилань для бібліотек та каталогів.
6. Сайт наукової бібліотеки Житомирської політехніки.
7. Робота міжбібліотечних абонементів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

8. Анкетування на тему читання.

Змістовий модуль 3. Освітні програми та забезпечення їх якості.

1. Акредитація освітніх програм в ЄС і США. Міжнародні акредитаційні агентства.
2. Правове регулювання акредитації освітніх програм.
3. Історія формування стандартів вищої освіти України в галузі екології. Роль стейкхолдерів у вдосконаленні освітніх програм.

8. Тести для самоперевірки знань

1	В якому міжнародному документі визначають право людини на освіту	А. Конституція України Б. Закон України «Про освіту» В. Закон України «Про вищу освіту» Г. Загальна декларація прав людини Д. Болонська угода «Про єдиний простір європейської освіти»
2	Концепція сталого розвитку була сформульована в міжнародній угоді:	А. Порядок денний на ХХІ століття Б. Загальна декларація прав людини В. Севільська стратегія Г. Болонський процес Д. Конституція України
3	Проблеми освіти на міжнародному рівні вирішуються міжнародною організацією, яка називається:	А. ООН Б. ЮНЕСКО В. ВООЗ Г. ФАО Д. МАГАТЕ
4	До світової спадщини ЮНЕСКО включений видатний педагог, який жив і працював в Україні:	А. Джон Дьюї Б. Георг Кершенштейнер В. Марія Монтесорі Г. Антон Макаренко Д. Василь Сухомлинський
5	Систему виховання, засновану на гармонійному поєднанні навчання, трудового виховання і розвитку дитячого колективу, запропонував видатний педагог:	А. Джон Дьюї Б. Георг Кершенштейнер В. Марія Монтесорі Г. Антон Макаренко Д. Василь Сухомлинський

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

6	Тип освіти, оснований на вивченні канонічних текстів, обговоренні їх змісту та дискусіях на обмежені релігійні теми:	А. міфологічна освіта Б. схоластична освіта В. просвітницька освіта Г. традиційна освіта Д. педоцентрична освіта
7	Яка модель освіти розглядає студента як суб'єкта навчального процесу:	А. традиційна Б. педоцентрична В. раціоналістична Г. феноменологічна Д. студентоцентрична
8	Яка група не входить до числа стейкхолдерів вищої освіти:	А. викладачі Б. студенти В. роботодавці Г. шкільні вчителі Д. аспіранти
9	Галузь науки, яка вивчає теоретичні основи змісту, форм і методів навчання:	А. педагогіка Б. психологія В. дидактика Г. теорія управління Д. освітній менеджмент
10	Що не входить у поняття «навчальна діяльність»:	А. оволодіння знаннями та вміння ними користуватись Б. оволодіння уміннями і навичками В. мотивація до навчання Г. керування особистим навчанням Д. створення розкладу занять
11	Який вид освіти, визначена Законом України «Про освіту» як окремий, передбачає самостійне оволодіння знаннями, вміннями та навичками у певній галузі:	А. формальна Б. неформальна В. інформальна Г. інклюзивна Д. самоосвіта – це особиста справа і законодавством не регулюється
12	Який вид освіти передбачає ряд заходів, направлених на зняття освітніх обмежень для людей з особливими потребами:	А. формальна Б. неформальна В. інформальна Г. інклюзивна Д. індивідуальна

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

13	Що при конспектуванні може означати значок ♂ :	А. напрям руху Б. висновок з узагальнення В. особа чоловічої статі Г. арифметична дія Д. сума якихось факторів
14	Навіщо при вивченні розділу підручника необхідний швидкий перегляд тексту:	А. щоб швидше його вивчити Б. щоб виділити основну інформацію В. щоб згадати матеріал, який слухали на лекції Г. щоб швидко зробити конспект Д. щоб скласти загальне попереднє уявлення з теми
15	Яку інформацію в конспекті друкованого джерела виділяють лапками («...»):	А. найважливіша інформація в тексті Б. визначення чи узагальнення В. такі виділення в конспекті недопустимі Г. дослівна цитата автора тексту Д. головна думка в тексті
16	Що робити, якщо текст містить незнайомі слова і терміни:	А. не звертати на це увагу Б. виділити їх підкреслюванням В. визначити їх значення з контексту Г. запитати про їх значення у викладача на наступному занятті Д. виписати в словничок і знайти їх значення
17	Який метод конспектування передбачає передачу змісту лекції своїми словами і передбачає попередню обізнаність з темою:	А. метод ментальних карт Б. метод Білла Гейтса В. метод Корнелла Г. метод течії Д. метод пропозицій
18	Який метод навчання використовується при проведенні екзаменів (студент відповідає на питання з білету):	А. евристичний Б. пошуковий В. інформаційно-рецепторний Г. проблемний Д. репродуктивний
19	Яка мета евристичного методу навчання	А. формування вмінь самостійного навчання і розвиток логічного мислення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		Б. формує навички самостійних досліджень В. розвиває увагу і сприяє підвищенню мотивації до навчання Г. закріплення знань через їх відтворення Д. сприяє розвитку пам'яті і практичних навичок
20	Який вид освіти проходить виключно в межах спеціалізованих освітніх закладів:	А. формальна Б. інституційна В. дуальна Г. інформальна Д. екстернатна
21	Для навчання заможна родина винайняла репетиторів, які навчають дитину вдома: яка це форма освіти	А. вечірня Б. заочна В. дистанційна Г. сімейна Д. педагогічний патронаж
22	Поєднання навчання у закладі вищої освіти і робота на підприємстві, які організовані за єдиною освітньою програмою, це:	А. заочна освіта Б. формальна освіта В. дуальна освіта Г. професійно-технічна освіта Д. професійна освіта
23	Система наукових знань, практичних вмінь і навиків, поєднані з формуванням морально-етичних переконань - це	А. освітня програма Б. зміст освіти В. мета освіти Г. навчальний план Д. навчальна програма
24	Які методи використовує викладач, демонструючи під час лекції хімічний експеримент:	А. словесні Б. практичні В. наочні Г. пошукові Д. репродуктивні
25	Метод навчання, при якому через окремі приклади робиться узагальнення:	А. індуктивний Б. дедуктивний В. традуктивний Г. евристичний Д. репродуктивний

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

26	Конспект – це:	<p>А. дуже короткий запис лекції або розділу підручника</p> <p>Б. стислий зміст інформації, поданої усно чи письмово</p> <p>В. коментар слухача чи читача до певної інформації</p> <p>Г. схематичне зображення отриманої інформації</p> <p>Д. всі відповіді правильні</p>
27	До конспекту лекції не потрібно включати:	<p>А. коротка істотна інформація за темою лекції</p> <p>Б. особисті коментарі лектора з теми лекції</p> <p>В. відступи та доповнення поза темою лекції</p> <p>Г. цифровий та табличний матеріал</p> <p>Д. графіки, схеми та інший графічний матеріал, який подають у формі слайдів</p>
28	Стенографія дозволяє робити записи дуже швидко завдяки:	<p>А. великій кількості скорочень слів</p> <p>Б. використанню деякої кількості спеціальних символів</p> <p>В. використанню схем і рисунків</p> <p>Г. спеціальному шифру, який відповідає буквам і їх сполученням</p> <p>Д. всі відповіді правильні</p>
29	Який вид навчально-наукової літератури може особисті теорії або гіпотези автора з певної наукової проблеми:	<p>А. навчальний посібник</p> <p>Б. підручник</p> <p>В. монографія</p> <p>Г. стаття</p> <p>Д. довідник</p>
30	Який з методів ефективного конспектування передбачає розділення сторінки на чотири частини двома горизонтальними і однією вертикальною лініями:	<p>А. метод ментальних карт</p> <p>Б. метод Білла Гейтса</p> <p>В. метод Корнелла</p> <p>Г. метод течії</p> <p>Д. метод пропозицій</p>
31	Який вид навчально-наукової	А. навчальний посібник

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	літератури містить системне викладення інформації з певної галузі знань:	Б. підручник В. монографія Г. стаття Д. довідник
32	Що таке бібліотека:	А. зібрання книг, журналів та інших джерел інформації Б. заклад, що має упорядкований фонд документів та інших джерел інформації, головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб студентів В. інформаційний, освітній, культурний заклад, який надає послуги з користування книжками і журналами Г. заклад, що має упорядкований фонд документів та інших джерел інформації, головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів Д. структурний підрозділ університету
33	За типом діяльності бібліотека університету відноситься до:	А. наукових Б. юнацьких В. художніх Г. навчальних Д. навчально-наукових
34	Ефективний пошук необхідного джерела в сучасній бібліотеці проводять за допомогою:	А. карткового каталогу Б. електронного каталогу В. списку одиниць зберігання Г. запиту до бібліотекаря Д. перегляду літератури на відповідних полицях
35	Головна функція бібліотеки:	А. зберігання друкованих джерел інформації Б. забезпечення користувачів інформаційними джерелами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		В. впорядкування інформаційних джерел Г. вірні відповіді А і В Д. вірні всі відповіді
36	Положенням про бібліотеку Державного університету «Житомирська політехніка»	А. затверджується Вченою радою університету Б. визначає повноваження працівників бібліотеки В. визначає правила користування бібліотекою Г. визначає режим роботи наукової бібліотеки університету Д. регламентує всю діяльність наукової бібліотеки університету
37	Яка ознака характеризує науковий журнал	А. виходить через певні визначені проміжки часу Б. має наскрізну нумерацію В. має однотипне оформлення Г. має наскрізну рубрикацію Д. публікації проходять фахове рецензування
38	Які наукові журнали в Україні вважаються фаховими виданнями	А. це видання, у яких публікується інформація з певної наукової галузі Б. це видання, внесені до наукометричних баз Scopus I Web of Science В. це видання, де публікують результати дисертаційних досліджень Г. це видання, де статті рецензуються Д. це видання, які включені в офіційний список для публікації результатів дисертаційних досліджень
39	Як встановити пріоритет (авторство) наукового відкриття:	А. за авторитетом вченого (хто більш відомий, той і автор) Б. за суспільною думкою (більшість людей так вважають) В. за датою публікації в науковому виданні (авторитетному в даній галузі)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		Г. за часом проведення експериментів (день, коли зроблено відкриття) Д. хто перший встав – то і тапки
40	Яке українське видання в галузі природничих наук не включене у міжнародну наукометричну базу Scopus	А. Екологічна безпека Б. Гідробіологічний журнал В. Український екологічний журнал Г. Східноєвропейський журнал передових технологій Д. Ядерна фізика та енергетика
41	Яка причина не враховувалась при запровадженні Болонського процесу	А. Докорінні перетворення в економічних системах всіх розвинених країн Б. Наявність конкуренції у науковій сфері В. Прагнення об'єднати розрізнені потенціали європейських країн в єдиний економічний механізм Г. США значно випереджають Європейські країни по цілому ряду показників, які відносяться до системи освіти Д. Прагнення зробити вищу освіту в Європі однаковою за формами і за змістом
42	Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти була прийнята	А. Лісабон, 1997 р. Б. Рим, 1959 р. В. Сорбона, 1998 р. Г. Берлін, 2003 р. Д. Берген, 2005 р.
43	Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» була прийнята:	А. Сорбона, 1998 р. Б. Берлін, 2003 р. В. Рим, 1959 р. Г. Болонья, 1999 р. Д. Лісабон, 1997 р.
44	Створення єдиного європейського простору вищої освіти не потребує:	А. затвердження порівняних систем освітніх і вчених ступенів Б. створення єдиної європейської

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		кредитно-трансферної системи В. затвердження однакових освітніх програм в закладах вищої освіти Г. забезпечення академічної мобільності Д. розробки спільних критеріїв якості вищої освіти
45	Міжнародна стандартна класифікація освіти – це	А. статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Б. міжнародний статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО В. міжнародний обов'язковий статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Г. обов'язковий статистичний стандарт, розроблений ЮНЕСКО Д. міжнародний статистичний стандарт, розроблений ООН
46	Що є базовою одиницею МСКО	А. професійні кваліфікації Б. перелік спеціальностей вищої освіти В. освітні програми і відповідні освітні кваліфікації і рівні Г. освітні кваліфікації і рівні Д. всі освітні програми
47	Скільки рівнів освітніх програм виділено в МСКО	А. 11 Б. 9 В. 29 Г. 49 Д. 8
48	Як підтвердити завершення навчання на відповідному рівні вищої освіти	А. документом про завершення освітньої програми Б. документом про навчання в закладі вищої освіти В. виконанням дипломної роботи Г. дипломом про присудження професійної кваліфікації Д. довідкою про навчання в закладі вищої освіти

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

49	Скільки рівнів освіти в Україні визначено в Законі «Про освіту»	А. 9 Б. 11 В. 13 Г. 459 Д. 49
50	Який рівень освіти за МСКО відповідає бакалаврському в Україні	А. перший Б. шостий В. сьомий Г. третій Д. вищий
51	На якому рівні освіти тривалість навчання в Україні відповідає вимогам МСКО	А. початкова Б. неповна середня В. повна середня Г. передвища Д. вища
52	Освіта, яка забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку – це	А. повна середня освіта Б. професійна освіта В. вища освіта Г. базова вища освіта Д. магістерська освіта
53	Які заклади відносяться до першого і другого рівнів акредитації	А. університети Б. академії В. інститути Г. колегіуми Д. коледжі
54	Які типи закладів вищої освіти третього-четвертого рівнів в Україні найчисельніші	А. інститути Б. академії В. коледжі Г. університети Д. вищі професійні училища
55	В якому місті в Україні найбільше університетів	А. Харків Б. Львів В. Київ Г. Дніпро Д. Житомир
56	Ця ознака освіти відображає ступінь складності і	А. освітня кваліфікація Б. професійна кваліфікація

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	спеціалізації освітньої програми	В. галузь знань Г. спеціальність Д. рівень освіти
57	Який рівень освіти в Україні за МСКО не відноситься до третинної освіти	А. передвища освіта (короткий цикл) Б. бакалаврат В. магістратура Г. аспірантура Д. докторантура
58	Який ступінь вищої освіти можна здобути як за освітньо-професійними, так і освітньо-науковими програмами	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
59	Для здобуття якого ступеню вищої освіти потрібно витратити найбільше часу	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. молодший спеціаліст
60	Який освітній ступінь здобувається на другому рівні вищої освіти	А. молодший спеціаліст Б. молодший бакалавр В. бакалавр Г. магістр Д. доктор філософії
61	Який освітній ступінь здобувається на освітніх програмах обсягом 90 – 120 кредитів ЄКТС	А. молодший спеціаліст Б. молодший бакалавр В. бакалавр Г. магістр Д. доктор філософії
62	Що таке ЄКТС	А. європейська контактено-транспортна система Б. європейська кредитно-транспортна система В. європейська кредитно-трансферна система Г. європейська контактено-трансферна система Д. європейська кредитна і трансферна

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		система
63	Навчання на якому освітньому рівні можна скоротити, маючи освітньо-кваліфікаційний ступінь «молодший спеціаліст»	А. передвища освіта (короткий цикл) Б. бакалаврат В. магістратура Г. аспірантура Д. докторантура
64	Який освітній ступінь здобувається на освітніх програмах другого рівня вищої освіти	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
65	Який обсяг мають освітньо-наукові програми підготовки магістрів	А. 90 кредитів ЄКТС Б. 120 кредитів ЄКТС В. 180 кредитів ЄКТС Г. 240 кредитів ЄКТС Д. 60 кредитів ЄКТС
66	Який освітній ступінь є одночасно третім освітнім і першим науковим в Україні	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
67	Другий науковий ступінь, який передбачає набуття найвищих компетентностей в галузі та проведення оригінального дослідження для розв'язання важливої наукової проблеми	А. молодший бакалавр Б. бакалавр В. магістр Г. доктор філософії Д. доктор наук
68	На якому рівні вищої освіти готують фахівців, здатних розв'язувати типові спеціалізовані задачі у певній галузі професійної діяльності	А. початковий (короткий цикл) Б. перший (бакалаврський) В. другий (магістерський) Г. третій (освітньо-науковий) Д. науковий
69	На якому рівні вищої освіти фахівець вчиться розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної	А. початковий (короткий цикл) Б. перший (бакалаврський) В. другий (магістерський) Г. третій (освітньо-науковий)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	діяльності	Д. науковий
70	Національна рамка кваліфікацій - це	А. перелік професій за рівнем кваліфікацій Б. опис всіх видів освітньої діяльності В. перелік кваліфікацій освіти Г. реалізація системи кваліфікацій освіти, визначеної МСКО Д. системний і структурований опис кваліфікаційних рівнів освіти
71	На якому рівні затверджується Національна рамка кваліфікацій	А. Закон України Б. Постанова Верховної ради України В. Постанова Кабінету Міністрів України Г. Наказ Міністерства освіти і науки України Д. Наказ Міністерства праці і соціальної політики України
72	З якого рівня НРК починаються кваліфікації вищої освіти в Україні	А. восьмий Б. сьомий В. шостий Г. п'ятий Д. перший
73	На якому рівні НРК в Україні, на відміну від стандартів МСКО, не один, а два освітніх ступеня	А. восьмий Б. сьомий В. шостий Г. п'ятий Д. перший
74	За допомогою чого описуються рівні в НРК	А. знання, вміння, навички Б. компетентності В. цифрові шифри Г. дескриптори Д. характеристики
75	Який дескриптор НРК дає найбільш загальну і розлогу характеристику освітнього рівня	А. інтегральна компетентність Б. знання В. уміння і навички Г. комунікація Д. автономність і відповідальність

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

76	Який дескриптор НРК описує здатність особи застосовувати набуті знання для виконання професійних обов'язків	А. інтегральна компетентність Б. знання В. уміння і навички Г. комунікація Д. автономність і відповідальність
77	Який дескриптор НРК описує здатність особи самостійно виконувати певні дії та критично оцінювати їх результати	А. інтегральна компетентність Б. знання В. уміння і навички Г. комунікація Д. автономність і відповідальність
78	Які здатності, відповідно до НРК, дозволять сформувати у студентів навички організовувати і проводити природоохоронні заходи зі школярами	А. інтегральна компетентність Б. знання В. уміння і навички Г. комунікація Д. автономність і відповідальність
79	Офіційний результат оцінювання і визнання досягнення певних компетентностей у відповідності до стандартів вищої освіти, засвідчений документом	А. кваліфікація Б. ступінь вищої освіти В. рівень вищої освіти Г. освітня програма Д. результат навчання
80	Компетентність – це	А. окремі питання, у яких людина добре обізнана, має знання і досвід Б. динамічна комбінація знань, умінь, навичок та інших особистих якостей, необхідних для професійної діяльності або навчання В. знання та вміння, які вивчаються в школі Г. програмні результати навчання Д. результати навчання, необхідні для професійної діяльності або навчання
81	З чого, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», складається освітня	А. рівень освіти + спеціальність Б. ступінь освіти + спеціальність В. рівень освіти + ступінь освіти

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	кваліфікація, яка вказується в дипломі про вищу освіту	Г. ступінь освіти + професія Д. рівень освіти + професія
82	Хто присвоює особі професійну кваліфікацію	А. заклад вищої освіти Б. Міністерство освіти і науки В. Міністерство праці і соціального захисту Г. будь-хто Д. роботодавець
83	У якому випадку освітні програми повинні жорстко витримувати вимоги не лише освітніх, але і професійних стандартів:	А. військові спеціальності Б. медичні і ветеринарні спеціальності В. правознавчі і правоохоронні спеціальності Г. спеціальності будівництва і транспорту Д. всі означені вище спеціальності
84	За цим здійснюється професійна підготовка фахівців в закладах вищої освіти в Україні	А. кваліфікація Б. спеціальність В. спеціалізація Г. освітній рівень Д. ступінь вищої освіти
85	Особливості підготовки фахівців в конкретному закладі вищої освіти за конкретною спеціальністю	А. кваліфікація Б. спеціальність В. спеціалізація Г. освітній рівень Д. ступінь вищої освіти
86	Які особливості Переліку спеціальностей вищої освіти 2015 року	А. наскрізна спеціальність для першого, другого і третього рівнів вищої освіти Б. спеціальності другого рівня включені в єдиний напрям підготовки на першому рівні вищої освіти В. окремі переліки спеціальностей для вищої освіти і для науки Г. перелік повністю відповідає вимогам МСКО Д. ніяких особливостей, порівняно з попереднім немає
87	Які з рекомендацій МСКО не	А. бакалаврат і магістратура співставлені

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	врахували при розробці Переліку спеціальностей 2015 р.	у наскрізну спеціальність Б. наукові спеціальності співставлені з освітніми В. споріднені спеціальності об'єднані в галузі Г. відмовились від підготовки бакалаврів за напрямками Д. підготовка проводиться за 126 спеціальностями
88	Яка акредитована магістерська спеціальність Переліку 2010 дозволила при переході на Перелік-2015 започаткувати в «Житомирській політехніці» підготовку бакалаврів зі спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища»	А. Екологічний контроль і аудит Б. Прикладна екологія і збалансоване природокористування В. Екологічна безпека Г. Радіоекологія Д. Екологія і охорона навколишнього середовища
89	Яка наукова спеціальність в Переліку-2015 була трансформована у спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища»	А. 03.00.16 Екологія Б. 05.24.04 Кадастр та моніторинг земель В. 11.00.01 Фізична географія, геофізика і геохімія ландшафтів Г. 11.00.11 Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів Д. 21.06.01 Екологічна безпека
90	Чим визначається зміст вищої освіти:	А. стандартом вищої освіти Б. особливостями спеціальності В. освітньою програмою Г. освітньою кваліфікацією Д. переліком дисциплін
91	Які особливості реалізації освітньої програми не належать до компетентностей закладу вищої освіти	А. запровадження спеціалізацій Б. встановлення переліку освітніх компонентів (дисциплін, практик) В. оцінка кадрового потенціалу для провадження освітньої діяльності Г. розподіл кредитів для різних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		дисциплін Д. розробка і затвердження стандарту вищої освіти
92	Що відображає рівень освіти в освітній програмі	А. спеціальність Б. особливості закладу вищої освіти В. спеціалізацію Г. ступінь освіти Д. допуск до освітньої програми
93	Тип освітньої програми, направленої на набуття компетентностей, які безпосередньо стосуються конкретної професії	А. загальноосвітня Б. професійна В. освітньо-професійна Г. освітньо-наукова Д. наукова
94	На якому етапі функціонування освітньої програми заклад вищої освіти оцінює здатність штатних викладачів забезпечити викладання дисциплін	А. підготовка до розробки програми Б. визначення потреб ринку праці В. визначення змісту освітньої програми Г. ліцензування Д. акредитація
95	Провідний фахівець закладу вищої освіти, який відповідає за реалізацію освітньої програми	А. голова проектної групи Б. голова групи забезпечення В. гарант освітньої програми Г. завідувач випускової кафедри Д. стейкхолдер
96	Стандартизований опис, який містить вичерпну інформацію про цілі, зміст та структуру освітньої програми	А. навчальний план Б. робочий навчальний план В. освітньо-професійна програма Г. освітньо-наукова програма Д. профіль освітньої програми
97	Освітні компоненти освітньої програми це	А. дисципліни, оцінені в кредитах Б. практики, оцінені в кредитах В. курсові роботи та інші індивідуальні завдання, оцінені в кредитах Г. вірно А і Б Д. всі відповіді вірні
98	Універсальні компетентності, які не залежать від	А. інтегральні Б. загальні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	професійних знань, вмінь і навичок, але важливі для виконання професійних обов'язків	В. спеціальні Г. фахові Д. предметні
99	Поєднання знань, умінь, навичок та світоглядних цінностей, яке забезпечує успішну професійну діяльність	А. компетентність Б. результати навчання В. спеціальність Г. професіоналізм Д. фаховість
100	Поєднання знань, умінь, навичок та світоглядних цінностей, направлене на забезпечення професійної діяльності, яке можна чітко оцінити і виміряти	А. компетентність Б. результати навчання В. спеціальність Г. професіоналізм Д. фаховість
101	Які вимоги до освітньої програми, відповідно до чинного законодавства, не визначає Стандарт вищої освіти зі спеціальності	А. обсяг кредитів, який необхідний для здобуття відповідного ступеню вищої освіти Б. перелік нормативних компетентностей В. перелік нормативних програмних результатів навчання Г. форми атестації випускників Д. перелік нормативних дисциплін і практик
102	Які освітні компоненти здобувач освіти обирає для вивчення самостійно	А. нормативні дисципліни Б. курсові роботи В. види практик Г. варіативні дисципліни Д. кваліфікаційні роботи
103	Яку кількість кредитів, необхідних для засвоєння освітньої програми, студент може наповнити дисциплінами особистого вибору	А. 15% Б. 25% В. 5% Г. 50% Д. таких немає, всі дисципліни обов'язкові
104	Яка інформація не наводиться в навчальному плані	А. перелік освітніх компонентів та кредити ЄКТС

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		Б. послідовність вивчення дисциплін В. кількість лекцій і практичних занять Г. форми підсумкового контролю Д. кількість академічних груп
105	Яка форма організації навчального процесу не вимагає безпосередньої участі викладача	А. лекції Б. практичні заняття В. самостійна робота студентів Г. практики Д. контрольні заходи
106	Яка форма організації навчального процесу сфокусована на теоретичному матеріалі і висуває чіткі вимоги до кваліфікації викладача	А. лекція Б. практичне заняття В. лабораторне заняття Г. практика Д. курсова робота
107	Яка форма організації навчального процесу допускає поділ академічної групи на підгрупи для кращої реалізації цілей освітньої програми	А. лекція Б. практичне заняття В. лабораторне заняття Г. практика Д. курсова робота
108	Яку форму організації навчального процесу потрібно обрати для проведення дослідів та навчальних експериментів	А. лекція Б. практичне заняття В. лабораторне заняття Г. практика Д. курсова робота
109	Де визначається перелік і теми практичних занять	А. профіль освітньо-професійної програми Б. навчальний план В. робоча навчальна програма Г. силабус Д. стандарт вищої освіти
110	Яка форма контролю проводиться для перевірки засвоєння конкретної теми в межах конкретної дисципліни	А. поточний контроль Б. рубіжний контроль В. модульний контроль Г. підсумковий контроль Д. атестація
111	Заліки і іспити – це	А. поточний контроль

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

		Б. рубіжний контроль В. модульний контроль Г. підсумковий контроль Д. атестація
112	Ректорські контрольні роботи – це	А. підсумковий контроль Б. рубіжний контроль В. модульний контроль Г. контроль залишкових знань Д. поточний контроль
113	Міра оцінки відповідності і значимості змісту контрольних завдань цілям оцінювання називається	А. надійність Б. глибина В. системність Г. валідність Д. повнота
114	Чим завершується навчання на освітньо-професійній програмі бакалаврського рівня	А. дипломною роботою Б. кваліфікаційною роботою В. кваліфікаційним екзаменом Г. дисертацією Д. атестацією
115	Яка установа проводить акредитацію освітніх програм в Україні	А. Міністерство освіти і науки Б. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти В. університети, в яких вона реалізується Г. Кабінет Міністрів Д. випускові кафедри
116	Психофізіологічний процес, який забезпечує збереження і відтворення інформації	А. свідомість Б. мислення В. мотивація Г. пам'ять Д. психіка
117	Що забезпечує прагнення задовольнити фізіологічні чи психологічні потреби	А. свідомість Б. мислення В. мотивація Г. нахил Д. темперамент
118	Який тип темпераменту характеризується сильним, але	А. сангвінік Б. холерик

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

	урівноваженим характером, уповільненими реакціями на зміни, здатністю зберігати спокій в складних ситуаціях	В. флегматик Г. меланхолік Д. істерик
119	Якщо людина бурхливо реагує на події, у неї часто змінюється настрій, спочатку робить, а потім думає, то вона	А. сангвінік Б. холерик В. флегматик Г. меланхолік Д. істерик
120	Цьому типу темпераменту властива поверховість, безвольність, часта зміна інтересів і захоплень	А. сангвінік Б. холерик В. флегматик Г. меланхолік Д. істерик

9. Рекомендована література

1. Сафранов Т. А., Лукашов Д. В., Шелест З. М., Владимірова О. Г., Чугай А. В. [Стандарти вищої екологічної освіти України: сучасний стан та проблеми реалізації](#). Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: екологія. Харків. 2017, Вип. 16. С. 141–149.
2. Сафранов Т., Лукашов Д., Хрутьба В., Шелест З. Реалізація сучасної парадигми підготовки екологів: стандарти вищої освіти України спеціальності 101 «Екологія» / Професійний успіх у контексті стратегії сталого розвитку: освіта, економіка, екологія: монографія. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. – 480 с. (С. 86 – 121).
3. Лист МОН України від 26.10.2017 р. № 1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>
4. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016 р. - 24 с. <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Recomms-of-2016.pdf>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 року № 266 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Міжнародна стандартна класифікація освіти <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 40 / 2

7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» першого (бакалаврського) рівня <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr.pdf>
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» першого (бакалаврського) рівня <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/103-nauki-pro-zemlyu-bakalavr.pdf>
9. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища» першого (бакалаврського) рівня <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/183-tehnologiya-zakhistu-navkolishnogo-seredovishcha-bakalavr.pdf>
10. Закон України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
11. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. П., СОКОЛ Є. І., КЛИМЕНКО Б. В. Болонський процес: цикли, ступені, кредити. – Харків, 2004. – 143с.
12. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
13. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
14. Некос В. Ю., Некос А. Н. Вступ до фаху: підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Харків: 2009. – 208 с.
15. Владимірова О. Г. Вступ до фаху: Конспект лекцій (нова редакція). – Одеса: 2016. – 130 с.

10. Корисні сайти

1. Міністерство екології та природних ресурсів України <https://mepr.gov.ua/>
2. Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації <http://www.ecology.zt.gov.ua/>
3. Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>
4. Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти України <https://naqa.gov.ua/>
5. Всесвітній фонд дикої природи <https://wwf.ua/about-wwf/about-wwf/>
6. Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) <https://www.unep.org/>
7. Міжнародний союз охорони природи (МСОП) <https://www.iucn.org/>
8. Державний університет «Житомирська політехніка» <https://ztu.edu.ua/>
9. Національний Еразмус+ офіс в Україні <https://erasmusplus.org.ua/>
10. Національна команда експертів з реформування вищої освіти <https://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here.html>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідє ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.07- 05.02/2/101.00.1/МБ/ОК12- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 40 / 2</i>

11. Українські матеріали та ресурси з академічної доброчесності
<https://www.skeptic.in.ua/integrity/>

12. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів
https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2/course/

* Індекс структурного підрозділу відповідно до наказу ректора «Про затвердження організаційної структури Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 22.06).

** Індекс освітньої програми відповідно до наказу ректора «Про індексацію освітніх програм Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 122.00.1/Б).

*** Шифр освітньої компоненти в освітній програмі (наприклад, ОК1).